

Baluwa nino Polo ukpikilya ndi Bafilipi Likpumuka la mambwa

Polo no ukpikilya ndi bakilisito ba Filipi baluwa yi nima. Ka ligundu kaki ya yiba, abikyaga ndi Mongoni Manza ka gudu yi nino kadwe ku kwa ku batu ba gudu yi nino babinikyana ndi mino (Wanda Ligubo 16:11-40). Niyu bagwi ka boloko ko bulya ligubo ka Mombukwono-dosu, Bafilipi bimumula ndi bangyo, batikilya ndi na aluku bemoti nino ina ndi Epafolodito.

Polo ukpikilya kuwa ndi baluwa yi nima ko ngbingo yi nino, kaumigisyo ibiba, na kaubikya goni be uminatutu ndi bangyo bi nibo batikilyoku ndi. Ubikya goni be figwinonogi yapu ka baya, bakapilyonitogu Kunzi mugongu ikani kaumukana batu bi nibo bakaupa bambanzu mututu di na nimo ko Kunzi. Utomosya bata be biitoni luki limoti na Kilisito, na a mutamanagi mi nimo okwononi iki luga kabu.

Yigbananaga ya kitabu yi niyi:

Yuuso, na malumba 1:1-11

Beyo Polo o mino kaina obili 1:12-30

Yeso-Kilisito aka no a mututu yi nino kibinikagu
ndi 2:1-18

Yigya ka Timotio ibu na Epafolodito 2:19-30

Mambanzu okwononi kabosilo Kunzi 3:1-4:9

Polo akaumigisyo Bafilipi ibiba 4:10-20

Yuuso ya mulibo 4:21-23

Yuuso

¹ Imi Pɔlɔ ibusu na Timotio, bosunzu ka Yeso-Kilisito ibusu bo tamukpilyi ibunu batɔ basi ba gɔdɔ wa Filipi balɔwa yi nimɔ. Tukpikilyi batɔ ko Kunzi basi pisi ka Yeso-Kilisito pa imoti na baratɔ ba kanisa na badiakelɛ.

² Obosu Kunzi na Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito bamudukilyi iziyɔ na maziyɔ.

Pɔlɔ akamigisya Kunzi ibiba

³ Namigisyaga Kunzi ibiba bongbinga basi wa namutamanaga mino.

⁴ Bongbinga basi wa nikaga mino kamulumbilya, nalumbaga na igyagya,

⁵ kye tamatikana ndi na ibunu katungbɔla ligubo libikyaga Mongoni Manza katukya ka lisyɛ nilɔ mabaya ndi mino na kadwe moni na buɔwanɔ.

⁶ Nakaiba binza ambɛ Kunzi ninɔ apɔnga ndi ligubo nilɔ lanza lo kɛsɔ kunu, idukulaga ndɛkɛ nolu kadwe kɔ kwa kɔ omosisya ndɛkɛ mino ka lisyɛ nilɔ Yeso-Kilisito igoku ndɛkɛ mino.

⁷ A binza kugbe imi kaiko na mutamanagi manza ko bulya kunu basi. Nobiso limbengi kami kugu kunu kye ibunu basi tomotikononi na ibunu ka ligubo nilɔ Kunzi ewonisilo mino iziyɔ kaki. A beyɔ, mogyini bata begeyɔ wa no mino ka boloko wanɔ mɔdɔngoni begeyɔ na ndɔkɔ mino kabikyaga no ngu Mongoni Manza na kowonisilo be a malingunɔ.

⁸ Kunzi akaiba be nilɔ nakabikya a lingunɔ. Namɔpaga basi kugbe beyɔ Yeso-Kilisito amɔpaga mino.

⁹ Namulumbilyaga ambe sipananiso kunu idukulogi kugbe. Sipananiso niso amuitiso kaiko na yimibo ya lingunɔ na mutombisiyi manza,

¹⁰ iba wiboni kapunaga nilo a lanza kugbe. Kuwa wa, mika bingɔ, ni makegu wa bamuyoyiso mino ka lisyɛ nilo Kilisito igoku ndeke mino.

¹¹ Pisi ka Yeso-Kilisito, obili kunu otuma ndeke na yigya ya bungbingbili ko bulya ibiba na kadondisyo Kunzi.

Yidukulogo yo Mongoni Manza

¹² Ibonu bamamaki, nakapa ambe wiboni be likpɔmuka nilo esilya ndi lo, ilu lo odukulaga ndi Mongoni Manza.

¹³ Kinili basɔda basi nibo ka ngama mudingi na batu bagogo basi bakaiba be na ka boloko kye nakagugubyo Kilisito.

¹⁴ Mongoni ma ligwigwi kami amatilya ndi bomomосу budingi luga ka nibo ba ndi kani bobinikyonini baya kugbe. Bapunga kuwa ndi kabikyaga Likpɔmuka ko Kunzi na kekele ni bakegu bata na kubangaku.

¹⁵ A lingunɔ be batu budingi luga kabu, bakabikyaga Mongoni Manza ka Kilisito na imi na bodongoso. Luki limoti, batu bagogo bakabikyaga na limbengi lanza.

¹⁶ Nibo bagyaga beyo kye bepatu. Bakaiba be na wakitulya kaamalya Mongoni Manza.

¹⁷ Batu bagogo bakabikyaga Mongoni Manza ka Kilisito na imi na bodongoso, banasima be bakamatila yigyogyiso kami wa no mino kunu ka boloko.

18 Mutamanagi kabu kika mongbingbili ikani manye, kagyigu likpumuka kye ibu basi bakabikyaga Mongoni Manza ka Kilisito, kinili nakogwa magyagya. Nidukulagatu aka kogwa magyagya.

19 Nakaiba binza ambe pisi ka malumba kunu na beyo Limbengi ka Yeso-Kilisito o mino ketungbulaga, nakulikanagatu banu.

20 Kabyenene na nilo nakabunda na nilo no mino na mutamanagi kugbe, nakogwigu suni ko pisi ya likpumuka gutugu limoti aka. Luki limoti, iki mbiya wanu na ka bongbinga basi, nika kabibiso Kilisito na kekele na nzuyi kami yasi, iki kani na mubisi gutugu kani nokwini aka.

21 A beyo, ku kami, obili kami ni Kilisito. Kukwaku a izangiya ku kami.

22 Luki limoti, nakika mubisi, nakwanana kagya ligubo la izangiya. Kinili luga wa kukwaku na obili, sibigu ambe napuna iki.

23 Na kuwa wakigbananaga: nakapa kokwo iba niki pa imoti na Kilisito, niyo okitogi na izangiya kugbe.

24 Luki limoti, nakika mubisi, ika na izangiya kugbe ko bulya kunu.

25 Yeki na na binikyana ka nilo, nakaiba ambe nika banu na ibunu kaidukulogo kamutungbulaga basi kopingo na kaiko na magyagya ka baya,

26 iba wa nigoku banu mino buwobi na ibunu, ibiba kunu pisi ku kami, ka matikana na Yeso-Kilisito idukulogi.

Lunga lo Mongoni Manza

²⁷ Likpɔmuka la izangiya a be wikoni na yigya kabyenene na Mongoni Manza ka Kilisito. Kɔwa wa, nakodoku abe nakodukugu kamanda, nukani baka be mabakisulyo ka mutamanagi mimoti, na ibunu basi makaɔlanana ko bulya baya niyo akotukyoku ko Mongoni Manza.

²⁸ Makubongonitogu bomuyoniso kunu gutugu iki yi aka. Yigya yi niyo owonisila be babubungogo, luki limoti, owonisila ku kunu be minisononi na muhukuso. Niyo igyonoso no ngu ko Kunzi.

²⁹ A beyo, Kunzi amuponi ngasa kagugubyo Kilisito, kegɔ asi pisi ka baya aka, luki limoti a goni pisi ka yigyogyiso ko bulya kaki.

³⁰ Mbiya wanɔ, ta pa imoti na ibunu ka lungɔ. Ibunu meminatɔ kaɔlanana lungɔ li nilo, na kadwe moni na buɔwanɔ, makaɔkana aka be na asi kaɔlanana aka.

2

Yisiso ka Kilisito na buɔngi kaki

¹ Matikana kunu na Kilisito kamupagu mbeyi ngu? Sipananiso kaki kamutumisagu mambengi? Makegu mbeyi bumatikana na Limbengi-Lotu? Makikogigu mbeyi na sipananiso no kumbu luga kunu?

² Yeki a beyo, itumisoni limbengi na magyagya, mika na yakanana, mika limbengi limoti na mutamanagi mimoti.

³ Makogyonitogu bodongoso ikani kaika na limbengi la kibinika ka likpɔmuka gutugu limoti aka. Luki limoti, wikoni na limbengi la

kisiso, manumina batu bagogo banza kugbe kamukitaga ibunu bikpe.

⁴ Mumbanzu gutugu bemoti aka kokisonitogu izangiya kaki ka mombukwana-daki aka, luki limoti, atamanito goni niyo ka batu bagogo.

⁵ Wikoni luga kunu na yigya abe niyo ka Yeso-Kilisito.

⁶ Iyi nino a ndi Kunzi aka, kakisagu ndi kaiko madongoni no Kunzi.

⁷ Luki limoti akyanda masi, ita ndi abe musunzu. Ita ndi abe mumbanzu luga ka bambanzu, bamiba ndi be a mumbanzu linganu.

⁸ Isisa ndi ni iyi mombukwana-daki, abailya ndi kagya mutuu kadwe ka kukwaku, kukwaku nikwo ka musalaba.

⁹ Kinili Kunzi adokisa ndi kugu kugbe, apa ndi lino. Lino li nilo a lidingi kakitaga mino magogo masi.

¹⁰ Kunzi apa ndi be masi nimo a kugu wa lise, kunu ka litombu na kusili wa litombu*, obuni moli kambwa ka Yeso,

¹¹ masi abikiyi bingbanganya be Yeso-Kilisito ni Mombukwono-dosu, ka ibiba ko Kunzi Baba.

Kaiko batu bunze ka obili

¹² Ibunu bamamaki burpaka, madongoni beyo magyaga ndi mino mutuu ngbingo yi nino na ndi mino luga kunu, gyoni kawa bata binza kugbe wa takegu bata mino na ibunu. Gyoni

2:7 2:7 Wanda ka Isaya 52:13-53:12; Matayo 20:28. * **2:10** 2:10 kusili wa litombu: A pa yi niyo Bayuda babikyaga ndi mino be batu nibo bokwaga ndi bikaga mino.

ligubo la muhukuso kunu na kuɓangaku ni nzuyi anamutwa bikyakyakya,

¹³ kye Kunzi akagya ligubo kuso kunu, kamurá musasa no ngu kagya nilo akabosilo.

¹⁴ Gyoni masi ni makegu na yigama, gutugu bodongoso aka.

¹⁵ Kwa wa go wa, makikigu na banye, mika bitu, mika bomiko Kunzi ni makegu no pisi yi niyo bamuyoyiso mino luga ka batu banye na ba kuboboku ba obili yi nima. Mika kanze luga kabu abe mangutu kugu wa lisyε,

¹⁶ kani manuwonisilo mongoni nimo apaga obili. Kwa wa go wa, nakwanana ndeke kaiko na bugindo ko bulya kunu ka lisyε nilo Kilisito igoku ndeke mino, kye ika kani nakokwagu ndi ligubo ka ibu, ikani kokwo ngbufu-ngbufu payaya.

¹⁷ Gutugu bangu kami kadukaga, ika abe kimatila ka aperse wa baya kunu nino mapaga Kunzi. Nika na magyagya, togwa magyagya pa imoti na ibunu basi.

¹⁸ Gwoni goni ibunu magyagya, mogwa magyagya pa imoti na imi.

Polo atikini Timotio ibu na Epafolodito ka Filipi

¹⁹ Na na tamanaga kuso ka Mombukwondosu Yeso ambe namutikilyatu Timotio mbiya, iba nogwi banu magyagya kaukana mongoni kunu na iyi.

²⁰ Iyi aka mukaka no a na tamanaga abe imi, analya kumbu kugbe ko bulya kunu.

21 Batu bagogo basi bakakisa asi izangiya kabu aka kani kegu niyo ka Yeso-Kilisito.

22 Ibunu, makaiba beyo Timotio owonisilo mino bungbingbili kaki: ogyoni ligubo lo Mongoni Manza pa imoti na imi mudocongoni abe miki ka kpolo ka abaki.

23 Kinili, na na mutamanagi katika ku kunu wa niba banu mino likpamuka kami binza.

24 Na goni na baya ambe Mombukwono-dosu kapa, imi nagatu banu goni kamumina bikwa.

25 Luki limoti, nini bi binza ambe namutikilyi mbeyi Epafolodito. Iyi a mika-mama ka baya. Akagya ligubo na akaulanana pa imoti na imi ko Mongoni Manza. Iyi no matikoku nduku na makpamuka mi nimo na nduku nzoyi yi.

26 A goni na musasa kugbe kamumina bata ibunu basi. Alya nduku kumbu kugbe begoyo mukana nduku mino be a na nzuyi.

27 A beyo, aguna nduku yaru, buwobi kosisa limbengi. Kunzi akwilyito bi kumbu, kegu asi iyi aka, luki limoti na imi goni be kye nakolyonitogu bata kumbu kugbe.

28 Kinili, okwononi be namutikilyi yakaki bigala iba gwoni magyagya ngbingo yi nino mamina bata mino, kumbu kami igba kuwa goni.

29 Kawu wa go wa, mutilyoni na magyagya ko lino ka Mombukwono-dosu. Okwononi kaubibiso inguo ya batu bi nifa,

30 kye o bi buwobi kokwo ka ligubo ka Kilisito. Okitogi bi ka mukpanga ma libye wa oduku bi mino kesingyo ko ngbingo yi nino makakwananigu bi mino kodoku ibunu bamombukwono-donu.

3

Pisi ya lingunū kaiko ngingibili ko misa ko Kunzi

¹ Ibunu bamamaki, nakapa kamubikya ka mulifo ambε: «Gwoni magyagya pisi ka matikanaga kunu na Mombukwono-dosu.» Nakegū na buti kamukpikilyo bata mufongoni beyo namukpikilya ndi mino. Niyō yasi a ko bulya kamubuulyogo.

² Wiminyonito na bagya-ligubo banye ba abε benva. Wiminyonito na nifo bigumyaga ko bulya simuiso.

³ A beyo, ibusu bo batiko simuiso sa lingunū kye tagugubyogo Kunzi no ngu ya Limbengi kaki. Ta na bugindo kye tomotikononi na Yeso-Kilisito, takigumyagu ka izangiya ya nzuyi.

⁴ Wina se, nakwananatu goni bi imi kaigumya ka likpamuka la nzuyi. Mumbanzu kapa kaigumya ka likpamuka la nzuyi, nakwananatu goni imi kaigumya mino kugbe.

⁵ Bekondi kani na na masye bugina. Na Muizaleli, ko pigo ka Benyamini. Na Muebelenia, batite ba ndi basi asi Bebelenia aka, pisi ka mutuu nimō Bayuda bagyaga ndi, nagyaga ndi mufongoni abε Mufalisayo wanza.

⁶ Na ndi na kekele kugbe kogyogyiso Kanisa. Kabyenene na bungbingbili pisi kagya mutuu, nakegū ndi na daki yi.

⁷ Luki limoti, masi nimō ninaga ndi abε kika na izangiya, nakaina mbiya wanu payaya ko bulya ka Kilisito.

⁸ A beyo, ninaga masi payaya ko bulya likpuma ka nilo la izangiya kuge. Likpuma ka li ni kamibo Mombukwana-dami beyo ka Yeso-Kilisito. Nasa ndi masi ko bulya kaki, nakaina masi abe mozoyo iba niki na izangiya na Kilisito,

⁹ na kaiko mumatikana na iyi linguna. Nakakwananigu kaibiba be na mutu wongbingbili kye nagyaga ndi mutuu. Luki limoti, na mutu wongbingbili ko bulya baya kami ka Kilisito. Bungbingbili otukyogoku ko Kunzi nino upaga batu basi nibo babailya.

¹⁰ Musasa kami, ni kamibo Kilisito, kaiba ngu yi niyo opupa ndi noyu ka mbuku, kaigyogyiso beyo igyogyisa ndi mino na kokwo beyo okwa ndi mino,

¹¹ nika na mutamagi ambe nopupatu ndeke gonni imi ka mbuku.

Kapikita mbangu kadwe ka mulibo

¹² Nakegu kapa kabikya be nodwini ka mulibo ikani na kuwa mukwanana. Luki limoti, na mbeyi ka mbangu aka kakisa kainisono na mukalya, kye na kuwa ka maboku ka Yeso-Kilisito.

¹³ Bamamaki, kegu bekye na kuwa na mukalya, luki limoti nakagya bene: nakabusala lasi nilo a kumbuso, naga kekele ka nilo a kambwa kami.

¹⁴ Kinili nakaidukulogo na mbangu aka kadwe ka mulibo, kava mukalya nimo Kunzi akatimalikya kugu wa lisyepisi ka Yeso-Kilisito.

¹⁵ Ibusu basi nibo ta kuwa bungata ka baya, tikini na mutamanagi mi nimo mufongoni. Luki

limoti, makika na tamanaga yodi, Kunzi amuwonisilatā likr̄m̄ka la linḡn̄ b̄ngbanganya.

¹⁶ Kika ḡt̄ḡ b̄ȳo, tidukulogini kagya b̄ȳo aka ȳo tap̄nga ndi mino kagya.

¹⁷ Ifunu b̄mamaki, byoni likingyosi kami ifunu basi. Tanup̄ni likingyosi, kinili hundoni n̄b̄o ɔbili kab̄u akabyene na likingyosi li n̄lo.

¹⁸ Nam̄b̄ikyaga bongbinga basi, nakaigilya bata kam̄b̄ikya mbiya wan̄u k̄wa na bomomiso-miso ambe bat̄u b̄dingi b̄gyaga abe bomuyoniso ka Kilisito nin̄o okwa ndi ka m̄salaba.

¹⁹ Bat̄u bi n̄b̄o b̄opipilo kobungogo kye kunzi kab̄u ni m̄ma kab̄u. Bibibaga na likr̄m̄ka n̄lo akwanano bi kaup̄a suni. Bobisaga ib̄u limbengi asi ka makr̄m̄ka ma ɔbili yi nim̄u.

²⁰ Luki limoti, mugi kusu a k̄ḡu wa lisȳe, k̄u b̄ȳo, tab̄ndaga mino igoku ka Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito katihukusogo.

²¹ Oyitisa ndeke nz̄uyi kusu ya b̄p̄o ka nz̄uyi ya ib̄iba. Agya ndeke b̄ȳo, pisi ko ngu niȳo a noyu kaiko k̄ḡu wa makr̄m̄ka masi.

4

M̄t̄u

¹ Bamamaki, nam̄paga k̄ḡbe, na na m̄sasa k̄ḡbe kam̄mina bata. Ifunu ni igyagya kami, na na bugindo ko bulya kunu. Kinili, wigwinonogoni yap̄u na Mombukwono-dosu.

² Iwe Ivodia ifunu na Sitiko, nakaitatanaga na ifunu ambe wikoni na yukana luga kunu k̄so ka Mombukwono-dosu.

³ Na iwε nino wagyaga ligubo ka bungbingbili pa imoti na imi, hutungbulaga boko bi nibo binza kye ibu bo tulana na ibu lunga kabikyaga Mongoni Manza pa imoti na Kilimeti na batu bagogo basi. Mino ka batu bi nibo a ka kitabu ya obili wa benze na benze.

⁴ Gwoni magyaga bongbinga basi ka matikana kunu na Mombukwono-dosu. Na bata kaigilya kabikya ambe, gwoni magyaga.

⁵ Wonisiloni yigya yanza kunu ko misa ka batu basi. Mombukwono-dosu a buwobi kodoku.

⁶ Makigbomisonitogu bamu ka likpumuka gutugu limoti aka, luki limoti, lumboni ka makpumuka masi nimo ma na musasa mi, mamigisya Kunzi ibiba ka lasi nilo ika kani amugyilini.

⁷ Kuwa wa go wa, maziyo ko Kunzi nimo okitogi yimibo yasi, obuulyogo mambengi kunu na tamanaga kunu pisi ka matikana kunu na Yeso-Kilisito.

⁸ Bamamaki, nakapa kopipila bata kamubikya ambe bisoni tamanaga kunu ka likpumuka lasi nilo la lingunu, nilo la ibiba, nilo la bungbingbili, nilo kegu na ibo, nilo libosilono, nilo okwononi na binikyana, lasi nilo lanza kugbe na nilo okwononi no bibiso.

⁹ Gyoni nimo bamuwonisila ndi na nimo mava ndi na imi, pisi ka munzina na pisi ka yigya kami. Kuwa wa, Kunzi nino apaga maziyo ika pa imoti na ibunu.

Pɔlɔ akaumigisya Bafilipi ibiba

¹⁰ Nogwi bi magyaga kugbe ka obili kami pa imoti na Mombukwono-dosu kye mowonisili

bata be metamanagatu. Nakaiba binza ambe metamanagatu ndi luki limoti, makikogigu ndi no pisi kewonisilo yi.

¹¹ Nakegu kabikya beyo ko bulya yangya. A beyo, nibananatu imi bongbinga basi, kogwa magyagya na masi nimo nikaga nomu.

¹² Nibananatu kaika ka yangya, nibananatu goni kaika ka bundei. Nibananatu bongbinga basi na pa yasi kaika na nza ikani wakikuto, kaiko ka bundei ikani kaiko na yangya.

¹³ Nakwanana kagya nimo masi ko ngungu ka Kilisito nino epaga ngu.

¹⁴ Luki limoti, mogyi binza kamatikana pa imoti na imi ka yigyogyiso.

¹⁵ Ibonu Bafilipi, makaiba binza be wa natukya ndi mino ka Makedonia, ko ngbingo yi nino bapunga ndi mino kabikyaga Mongoni Manza, kanisa kunu aka yo epaga ndi.

¹⁶ Katukya wa na ndi mino kuwa ka Tesalonika, metikilyatu ndi makpumuka nganga bikyo nimo na ndi na yangya yi.

¹⁷ Nakegu wa kiguma kunu ambe wikoni kepapa, luki limoti na na musasa ambe winisononito goni na bubunga.

¹⁸ Mbiya wana, na kuwa na masi nimo na nduku no nzoyi yi, na kuwa na imu mudingi kakitaga. Epafolodito edulyiku bi na masi nimo metikilyiku bi. Masi nimo mepi bi abe aperse wa su ya tumbetumbet kambwa ko Kunzi. Kunzi apaga inguo ya aperse nino, abosogo kuge.

¹⁹ Kunzi nino kami, amupatu nimo ma no nzoyi yi, kabyenene na ibiba ya lingama kaki pisi

ka Yeso-Kilisito.

²⁰ Tabibisini Obosu Kunzi bongbinga basi. A
beyo.

Yuuso ya mulibo

²¹ Numuusito batɔ basi ko Kunzi niɔ
ɓabaya Yeso-Kilisito. Bomomonu niɓana kɔnɔ
ɓamumuusito gɔni.

²² Batɔ basi ko Kunzi ɓamumuusito, kɔgbe
niɔ ɓikaga ka ngama mudingi Kaizali.

²³ Mombukwono-dosu Yeso-Kilisito
amudukilyi ɓɔɓɔnga.

AGUMÉ WAMBIYA

Lika: AGUMÉ WAMBIYA (New Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lika

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

f796df90-b7da-5393-9b93-c756eba4e5d6